

ОРГАНІЗАЦІЯ ТРАНСПОРТНО-ЕКСПЕДИЦІЙНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ В СТРУКТУРІ ТРАНСПОРТНИХ ПРОЦЕСІВ

Мікуліна М.О., к.е.н., доцент, СНАУ, Україна

В умовах поглиблення міжнародного розподілу праці та інтеграції світового господарства істотне значення набуває транспортне забезпечення зовнішньої торгівлі, яке покликане виконувати транспортно-експедиційні організації, реалізуючи при цьому функцію створення міцного і гнучкого транспортно-логістичного ланцюга доставки товару до споживача.

Беручи участь у процесі перевезень, різні види транспорту взаємодіють і доповнюють один одного. Транспортний процес включає не тільки переміщення вантажів від відправника до одержувача, але і виконання навантажувально-розвантажувальних робіт і експедиційне обслуговування. При цьому експедитор виступає як фізична або юридична особа, яка за дорученням інших фізичних або юридичних осіб здійснює посередницьку діяльність при транспортуванні вантажів як усередині країни, так і за її межами або за дорученням вищезгаданих осіб здійснює транспортування від свого імені і виконує всі необхідні допоміжні операції.

Правильна організація експедиційної діяльності підвищує продуктивність роботи транспорту на 20-30%. Експедитори беруть участь у перевезеннях при укладенні договорів купівлі-продажу і визначають умови постачання, сприяють виконанню процедур митного оформлення вантажів, здійсненню розрахунків за доставку вантажів, оформляють перевізні документи і є для перевізника фізичною особою при отриманні вантажу. У міжнародній практиці роль експедиційних фірм в обслуговуванні міжнародної торгівлі досить значна. Наприклад, в Німеччині 80% автомобільних перевезень здійснюються через експедиторів.

Транспортно-експедиційні підприємства повинні надавати споживачам комплекс додаткових і допоміжних транспортних операцій, які можна розподілити на дві групи:

1) послуги комерційно-правового характеру:- вибір раціонального за швидкістю, зручністю і вартістю перевезення вантажу виду транспорту;- робота з одержувачами і відправниками щодо роз'яснення їм умов надання транспортних послуг;- укладення договорів з перевізниками;- отримання від перевізників комерційних і інших актів про виявлені дефекти прибулого вантажу для забезпечення вантажовласнику можливості на підставі цих актів пред'являти претензії і отримати відшкодування (від перевізника, відправника або постачальника) за спричинення збитку;- здійснення розрахунків з транспортними підприємствами і вантажовласниками;- виконання страхових операцій за дорученням вантажовласників тощо;

2) послуги оперативно-виробничого характеру:- підбір і комплектація вантажів дрібних відправок в крупну партію;- доставка вантажу (від складу відправника до місця завантаження або пункту перевалки; в пунктах перевалки від складу одного виду транспорту на склад іншого; від складу перевізника на склад одержувача тощо);- прийом вантажів в пункті призначення від перевізника, перевірка кількості місць, ваги вантажу, стану його тари і упаковки, у разі потреби перевірка якості самого вантажу із залученням відповідних експертів;- організація навантажувально-розвантажувальних робіт в пунктах навантаження, розвантаження, перевалки;- складування і зберігання вантажів з моменту їх прийому перевізника або до видачі вантажоодержувачеві;- супровід вантажів в процесі транспортування;- кріплення вантажів на транспортних засобах тощо;- розсортовування крупних партій вантажів на дрібніші за сортами, розмірами;- маркування/перемаркування, упакування/переупакування;- ремонт багаторазової обігової тари;- пошук устаткування рухомого складу для перевезення специфічних вантажів тощо.

Зазначимо, що експедитор із міжнародних перевезень повинен, крім наявності дипломатичних навиків, знати: правові аспекти діяльності; фінансові вимоги до діяльності; особливості перевезення різними видами транспорту; митні процедури і тарифи; міжнародні конвенції і угоди; страхування вантажів і відповідальність сторін; організацію складування і

зберігання вантажів.

Транспортний експедитор є не лише архітектор, але і свого роду будівельник системи міжнародних торговельних зв'язків, учасник проектів розвитку та реконструкції об'єктів промисловості. Адже від того, як спроектована і виконана доставка вантажу, залежить і вартість продукції, виготовленої на новому або реконструйованому об'єкті, тобто рівень завтрашньої світової економіки. Недарма англійська назва цієї діяльності - forwarding - «той, що йде попереду».

Література

1. Волинчук Ю.В. Теоретичні та прикладні засади логістичного аутсорсингу // Ю.В. Волинчук // Логістика: теорія та практика. – 2011. – № 1. – С. 43–53.
2. Мікуліна М.О. Моделювання зміни попиту на транспортні послуги [Електронний ресурс] // Збірник тез по матеріалах міжнародної науково-практичної конференції “Інноваційні розробки в аграрній сфері” (28-29 листопада 2018 року, м.Харків): науковий збірник / Навчально-науковий інститут мехатроніки і систем менеджменту, Харківський національний технічний університет сільського господарства ім. П.Василенка ХАРКІВ, Україна. –Харків, 2018. – С. 204.
3. Мікуліна М.О. Моделювання зміни попиту в сфері автомобільних перевезень: Збірник тез доповідей по матеріалах 24-ї міжнародної наукової конференції «Технології ХХІ века», (10-15 вересня 2018 р., м. Суми, м. Одеса)/ ч.2. - Суми: СНАУ, 2018. – С.176-177.